ks. Tomasz Garwoliński

WYSTAWA O GIETRZWAŁDZIE W BIBLIOTECE „HOSIANUM”

Od 27 czerwca do 16 września 1877 roku w Gietrzwałdzie doszło do niezwykłych wydarzeń. W tych dniach Matka Boża wielokrotnie ukazywała się dwóm nastolatkom: Justynie Szafryńskiej i Barbarze Samulowskiej. Maryja mówiła do nich w miejscowej gwarze, bliskiej językowi polskiemu.

Dokonało się to wtedy, gdy Polski nie było na mapach Europy i świata. Po upadku powstania styczniowego w 1863 roku w zaborze rosyjskim rozpo-

1. *Fragment wystawy o Gietrzwałdzie w Hosianum. Fot. Tomasz Garwoliński.*

2. *Niemieckojęzyczna broszura o objawieniach Matki Bożej w Gietrzwałdzie (Dietrichswalde) wydrukowana prawdopodobnie w końcu XIX wieku. Fot. Tomasz Garwoliński.*

częła się intensywna rusyfikacja i wywózki wielu działaczy społecznych i niepodległościowych na Sybir. W zaborze pruskim zaczynał się czas bismarckowskiej germanizacji ludności polskiej, czyli tak zwanego kulturkampfu. Także na Warmii, i to zaledwie kilka lat przed maryjnymi objawieniami w Gietrzwałdzie, zakazano we wszystkich szkołach języka polskiego, wyrzucano stąd niepokornych kapłanów i zgromadzenia religijne, tak że wiele parafii w południowej Warmii było pozbawionych duchowej opieki. Ale w tych trudnych dniach z ust Maryi padły słowa: *Nie smućcie się, bo Ja zawsze będę przy was*.

140. rocznica objawień oraz 50. rocznica koronacji obrazu Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, której dokonał Prymas Tysiąclecia, kardynał Stefan Wyszyński, stały się okazją do zorganizowania w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum" w Olsztynie okolicznościowej wysta-wy. Nie jest to w bibliotece seminaryjnej pierwsza wystawa poświęcona tym wydarzeniom. W 1977 roku ówczesny dyrektor biblioteki ks. Marian Borzyszkowski zorganizował ekspozycję z okazji 100. rocznicy objawień. Wtedy zaprezentowano między innymi Pietę Matki Bożej z Gietrzwałdu pochodzącą z XV wieku oraz kolekcję piętnastu obrazów przedstawiających objawienia. Stół z księgą pamiątkową ozdabiał drewniany krucyfiks, wyrzeźbiony z drewna klonu, na którego tle objawiła się Matka Boża[1]. Tym razem nie zaprezentowano takich zabytków, lecz pamiątki i publikacje znajdujące się w zbiorach bibliotecznych. Wśród nich na uwagę zasługują obrazki i broszury na temat objawień gietrzwałdzkich jeszcze z okresu międzywojennego, niektóre drukowane w oficynie Andrzeja Samulowskiego. Najstarsza pamiątka jest w języku niemieckim i pochodzi być może z końca XIX wieku. Do Gietrz-

1 M. Borzyszkowski, *Wystawa Gietrzwałd 1877-1977*, Studia Warmińskie, nr 14 (1977), s. 467-484.

waldu bowiem pielgrzymowali Polacy ze wszystkich zaborów, ale też – jak opowiadają kroniki – Niemcy, Kaszubi, Mazurzy i Litwini. Na wystawie znalazło się miejsce na zaprezentowanie postaci Philippa Krementza (1819-1899), który był biskupem warmińskim w czasie objawień Matki Bożej. Szkoda, że w zbiorach bibliotecznych nie ma żadnych pamiątek związanych z wizjonerkami: Barbarą i Justyną. Są za to zdjęcia dokumentujące ruch pielgrzymkowy, a także fotografie z uroczystości koronacji obrazu Matki Bożej w 1967 roku. Zaprezentowany został cieszący się do dziś ogromnym powodzeniem i rzadki do zdobycia tom „Studiów Warmińskich” z 1977 roku, poświęcony w całości objawieniom Maryjnym w Gietrzwałdzie, a także współczesne publikacje.

Wystawa jest czynna od 1 września do 31 grudnia 2017 roku w godzinach otwarcia biblioteki.

ks. Tomasz Garwoliński